De Levende Natuur 76 (2):32-40 (1973)

nog heel wat afgekwaakt" het volgende: „'De vorsen geven haast geen kik meer' heet uw artikel in nummer 29 over kikkers. Moet u eens bij ons in Noord-Holland komen en langs een slootkant lopen. Om de tien stappen springt er een kikker voor je voeten de plomp in. Vooral dit jaar lijken er meer kikkers dan ooit".

Al zijn dit dan kranteberichten, een en ander is niet uit de lucht gegrepen. Zelf zagen we deze zomer ook opvallend veel kikkers in het gebied van de grote rivieren. De natuur met de zachte winters van de laatste tijd helpt de kikkers, en niet alleen de kikkers, een aardig handje. Edoch, al kwaken er gelukkig weer kikkers in de Lage Landen, en zijn zij her en der hun rampwinter van 1962 op '63 weer te boven gekomen, laat ons daarom, niet het minst uit eigen belang, niet versagen in de heilige oorlog tegen het bederf van de natuurlijke omgeving, al zal die veel moeten kosten. Wellicht kunnen we, waar mogelijk, kikkers en andere, vaak zo nuttige dieren ook bijstaan naar Zwitsers voorbeeld!

Vogels in oostelijk Zeeuws-Vlaanderen in 1972

Gegevens verzameld door Vogelwacht „De Steltkluut"

G. M. P. SPONSELEE

In de laatste jaren zijn door mij en verscheidene andere waarnemers gegevens over de avifauna van oostelijk Zeeuws-Vlaanderen verzameld. Over die welke in 1972 werden verkregen, moge hier een samenvatting volgen.

Een degelijke kennis van de totale avifauna — met name van de broedvogelstand — van een bepaald gebied verdient verre de voorkeur boven wat incidentele gegevens over waarnemingen van „zeldzaamheden". Toch geven zulke ontmoetingen wat reliëf aan een dag, die anders alleen maar gevuld is met „gewone soorten".

Al in februari was er wat zeldzaams te zien: in de Braakmanpolder (fig. 1) werd een tweetal Sneeuwganzen waargenomen. Op de 10e en de 12e van dezelfde maand verbleven (deze?) twee exemplaren temidden van Rietganzen in de Hulsternieuwlandpolder nabij Hulst.

Niet ver daar vandaan, in de Patrijzenhoek, werd van 17 tot 20 november een Canadese gans waargenomen. De vogel was weinig schuw en vermoedelijk hebben we hier met een ontsnapt exemplaar te maken.

Gegevens over het voorkomen van de Grote Jager en de Jan van Gent in onze streek zijn niet talrijk. In 1972 werd op 15 april een exemplaar van de eerste soort tweemaal waargenomen boven het Hellegatschor. Deze vogel kon langdurig worden geobserveerd. Op 24 oktober werd een gewond exemplaar te Hoek opgevangen. Ook van Hoek afkomstig was een juveniele Jan van Gent, die op 19 september werd gevangen op het terrein van Dow Chemical. Een tweede vangst van een Jan van Gent vond plaats op 26 september; het was wederom een juveniel exemplaar, dat lopend werd aangetroffen in de Kruispolder, gemeente Hontenisse. Dit dier droeg een Belgische ring; het bleek 2 dagen tevoren in Ekeren (Antwerpen) geringd te zijn. Na een korte periode van verzorging zijn beide exemplaren gestorven. Samen met een adult exemplaar, dat rond 19 oktober

Fig. 1. *Globale aanduiding van een aantal in de tekst genoemde plaatsen. Tek. J. van der Hoeve.*

te Cadzand in westelijk Zeeuws-Vlaanderen was gevangen en de heer Riemslag ter verzorging was aangeboden, zijn ze terecht gekomen bij het Instituut voor Taxonomische Zoölogie te Amsterdam.

Vele van de dood gevonden vogels die we in handen krijgen, worden naar bovenstaand instituut gestuurd. Helaas gaat er haast wekelijks een zending de deur uit. Wat er zoal, vnl. door het verkeer, omkomt, zal hieronder, tussen de bedrijven door, blijken.

Van de Grote bonte specht werd op 14 mei te Koewacht een dood mannetje gevonden. Over deze soort zijn echter ook positieve mededelingen te vermelden. Op 13 mei werd achter de glasfabriek te Sas van Gent, op 10 juni bij het Jagertje te Hulst een exemplaar waargenomen. Op 30 juni werd een exemplaar gezien en werden verscheidene exemplaren gehoord in de bossen van de W(aterleiding) M(ij) Z(eeland) te Sint Jansteen, terwijl 1 exemplaar in de Noordstraat te Walsoorden werd waargenomen. Op 1 juli ontdekten we in de pastorietuin te Hengstdijk een broedgeval. Eén jong was reeds uitgevlogen en één verbleef nog in het nest. In dezelfde boom (*Malus* spec.) had een halve meter lager een Spreeuw een nest met jongen. De Grote bonte specht kan dus op verscheidene plaatsen, her en der door het gewest, worden aangetroffen.

Ook van de Groene specht kregen we een slachtoffer in handen: 1 juveniel exemplaar op 18 juli, doodgevlogen tegen een ruit van het pompstation van de WMZ te Sint Jansteen. Deze soort heeft daar in 1972 gebroed. Geen gegevens over broeden, maar wel over geregelde waarnemingen hebben we uit Hulst in het bos van de Paters Maristen en omgeving.

Nieuw voor ons gewest is de Zwarte specht. In mei hoorden wij in de bossen van de WMZ te Sint Jansteen een lange roffel van een specht. Helaas hebben we er toen te weinig aandacht aan geschonken. Op 19 juni werd 1 exemplaar gezien door een onzer medewerkers en in de week van 25 tot 30 september kon deze waarneming door een der andere medewerkers worden bevestigd.

Ook bij de Grutto vielen slachtoffers. Op 27

Fig. 2. *Pullus van Kievit, de Putting bij Hengstdijk, 3 juli 1972. Foto M. de Lyon.*

mei vonden we een vliegvlug jong dood op de weg nabij het reservaat in de Putting te Hengstdijk. Even verder op de weg liepen een paar Grutto's met nog twee even oude jongen.

Bovengenoemd reservaat is in eerste instantie bestemd voor de ganzen, maar het is ook buiten de ganzentijd interessant. Vanaf de weg is het zeer goed te overzien. Op 1 mei konden we tijdens een vluchtige inspectie waarnemen: 1 Koekoek, 3 Zwarte sterns, 4 Grutto's, 2 Waterhoentjes, 3 Meerkoeten, 6 Bergeenden, 2 Kluten (die we later met jongen zagen lopen), 15 Kokmeeuwen, 5 Zilverpluvieren, 6 Tureluurs, 1 Scholekster, 1 man Slobeend, 1 paar Wintertalingen en 6 Kieviten met 2 pulli.

Van een ander kievitejong — buiten het reservaat — werd op 3 juli bijgaande foto gemaakt (fig. 2). En — misschien doordat we nog nooit goed naar foto's van kievitepulli gekeken hadden — toen pas viel ons duidelijk op hoe contourvervagend het dons eigenlijk werkt.

Om op de Grutto terug te komen: de Putting is niet onze enige broedplaats: in juni liepen er aan de kreek van Zwartenhoek nabij Westdorpe verscheidene paren met jongen en op 24 juni zaten er op de opgespoten terreinen bij Axel (hemelsbreed vlak bij de Zwartenhoekse Kreek en door een laaggelegen weiland er mee verbonden) plm. 75 adulten en eerste-jaars. Ook ontbreekt deze soort niet op het Groot Eiland, waar minstens 10 paar hebben gebroed, en evenmin in en nabij Saaftinge, waar zij, vooral in het gedeelte tussen de vroegere Scheldedijk en de „gasdam", talrijk voorkomt.

Het complex van Zwartenhoekse Kreek en Axelse opspuitvelden is een vogelrijk gebied. Dit jaar heeft de Baardmees er weer gebroed, op 24 juni zwom er een Bergeend met 10 pulli en ook de jongen van de Blauwborst zijn daar weer uitgevlogen, terwijl op enige afstand van het nest nog een zingend mannetje zat. In juni was in de omgeving van Axel ook een paar zingende Grauwe gorzen te beluisteren. Van de Kemphaan zagen we op het opgespoten terrein op 24 juni 3 mannetjes en aan de kreek te Zwartenhoek werden in juni twee mannetjes met vrouwtje gezien — vermoedelijk een broedgeval „hogerop". Verder werden van deze soort op 6 mei 1 mannetje en 10 vrouwtjes waargenomen op Het Plaatje te Luntershoek, tegen het Groot Eiland, terwijl er geregeld Kemphanen te zien waren in Saaftinge. Te Axel broedde ook de Kleine plevier, evenals de Strandplevier; de Kluut liep er met jongen en van de Kuifeend zagen we op 24 mei één mannetje.

Laatstgenoemde soort doet het in de Braakman goed: ca. 1968 broedde er 1 paar in de spaarbekkens en thans zijn er enkele tiental-

len paren; eind juni 1972 werden er reeds plm. 80 pulli geteld.

Terug naar Axel: van de Tafeleend zagen we op 24 juni 3 mannetjes en 2 vrouwtjes en twee groepjes pulli van respectievelijk 5 en 7 exemplaren, terwijl we op 4 juli op het kanaaltje tussen Axelse Sassing en Sluiskil, dat via de Axelse Kreek verbinding heeft met bovenvermeld gebied, 1 mannetje, 1 vrouwtje met 7 pulli, 1 vrouwtje met 3 pulli en 1 vrouwtje met 4 pulli tegenkwamen. Het Visdiefje werd er door ons waargenomen en heeft er ook gebroed volgens een onzer medewerkers die dit terrein meer bezoekt dan wij. Hij is er ook van overtuigd dat de Watersnip hier broedt, achter de Zwartenhoekse Kreek op de weide. Hij schrijft: „Het geblaat was gisteren (zaterdag 3 juni) volop te beluisteren en het noodzakelijke „tsif-tsif" wijst daar zeker op een broedgeval". Hetzelfde neemt hij aan voor de Waterral in het rietmoerasje te Axel.

Wat onze regionale trots, de Steltkluut, betreft, viel de eerste waarneming op 9 april: 1 exemplaar te Zwartenhoek, gevolgd door de waarneming op 20 mei van 1 vrouwtje, waarschijnlijk hetzelfde exemplaar, te Axel. Op 10 juni wordt dan aan de Zwartenhoekse Kreek een paartje waargenomen, dat gezien het gedrag van de vogels de stellige indruk wekt dat deze zich nabij het nest ophouden. Later kon het broeden worden bevestigd en op 24 juni liepen de bijna volgroeide jongen op het opgespoten terrein. Op dezelfde datum konden we daar ook nog 2 Zwarte ruiters noteren.

Aan de oostzijde van het terrein ligt een populierenbos. Hier werd op 22 en 25 juni een exemplaar van de Boomvalk gezien. Overigens werd deze soort, op 10 juni, ook te Hulst waargenomen. Aan de zuidzijde van het terrein, hier begrensd door de Langeweg (fig. 1 en 3) hangt geregeld de Torenvalk boven het hoge bouw- en weiland (rechts op de foto).

De Langeweg (fig. 3) is een nagenoeg oost-west verlopende verbinding tussen Hulst en Axel en noordoost-zuidwest verlopend tussen Axel en Sas van Gent. Deze vrijwel kaarsrechte, onbeplante weg is een slagveld voor vogels en zoogdieren. Het aanbrengen van bermbeplanting zou hier bijzonder gewenst zijn.

Een van de slachtoffers die wij nog gaaf in handen kregen, was een Steenuil, gevonden op 27 september bij de 2e Verkorting te

Fig. 3.
Langeweg, gedeelte Axel-Westdorpe.
Foto M. de Lyon.

Axel. Van deze soort ontvangen we de laatste tijd ook van andere plaatsen doodgevonden exemplaren: half juni een exemplaar van de Steenovens te Zaamslag, 8 augustus een exemplaar uit Koewacht dat in een kippenhok was gevlogen, 7 oktober een exemplaar van Plaatstraat nabij Heikant en 26 oktober een exemplaar uit de Groot Cambronpolder, Vogelwaarde. Gelukkig waren er ook positieve meldingen. Broedgevallen werden geconstateerd te Zuiddorpe op 9 juni, 5 jongen; te Terneuzen op 13 juni, 2 jongen uitgevlogen; te Koewacht op 4 augustus, 3 jongen uitgevlogen. Een vermoedelijk broedgeval was er te Hengstdijk en een iets twijfelachtiger te Axel (uit deze plaats kregen we op 20 oktober een juveniel exemplaar, dat na verzorging kon worden losgelaten). Verder waren er van deze soort geregelde waarnemingen te Kloosterzande, Karnemelkpolder bij Koewacht, Heikant, Seydlits- en omliggende polders nabij Philippine, St. Jansteen, Andijkepolder Zaamslag en elders.

Ook de Kerkuil leed verliezen aan de Langeweg, waar resp. op 28 augustus en op 30 oktober een dood exemplaar werd aangetroffen. Ook elders eiste van deze soort het verkeer zijn tol: dode exemplaren werden gevonden op 23 oktober nabij Rapenburg Tol, Vogelwaarde, op 25 oktober tussen Sluiskil en Sas van Gent, op 5 november nabij Stoppeldijkveer, op 18 november te Kloosterzande, op 30 november langs de weg te Terhole. Anderzijds leverde 1972 ons echter ook vier broedgevallen op: Koewacht, 3 jongen; Hulst, 5 jongen; Hulst, eieren niet uitgekomen (in mei en juni telkens 2 adulten op 10 eieren) en Heikant. Daar in Heikant werd telkens een dood donsjong gevonden in de pastorietuin op 20/10-3/11 en 10/11; al eerder heeft dit verschijnsel zich voorgedaan en toen hebben we de hele kerk afgezocht, overigens zonder resultaat. Verder namen we deze soort geregeld waar, o.a. te Hengstdijk, Westdorpe, Hulst (binnen de wallen), Vogelwaarde en Graauw. (Een uitgebreid rapport is in voorbereiding). Het lijkt er thans op of we voor deze soort — althans voorlopig — het dieptepunt gepasseerd zijn.

Van de Ransuil hadden we in 1972 verscheidene broedgevallen: drie te Hulst, verscheidene in de Braakman, één te Terneuzen en te Heikant. Wat het laatste geval betreft: op 29 juni lagen 3 juveniele exemplaren van ca. 3 weken oud te sterven tussen de resten van een afgebroken schuur; bij de sloop waren ze ontdekt en „weggegooid". Later zijn ze uit medelijden gedood. Najaars- en winterwaarnemingen op de roestplaatsen zijn er o.a. uit Terneuzen en Hengstdijk. Op 17 november werd een verkeersslachtoffer gevonden te Rustwat nabij Hulst.

De Velduil werd éénmaal waargenomen, op 11 juni, aan het begin van de gasdam tegen de Prosperpolder (nabij Saaftinge), en de Bosuil éénmaal, op 18 juni, bij Het Jagertje te Hulst.

Ook voor de Torenvalk lijkt het dieptepunt gepasseerd. Met zekerheid kunnen we stellen dat we van 4 paar de ouden met jongen hebben zien jagen of het nest hebben gevonden: Terneuzen (3×) en Ossenisse. Van de familie uit Ossenisse, 4 à 5 stuks sterk, brak een jong een vleugel. We hebben het enige tijd verzorgd en de breuk heelde goed, maar de vogel bleef invalide (fig. 4). Verder werden Torenvalken, ook in het broedseizoen, waargenomen te Axel, Zandstraat, Othene bij Terneuzen, Beoostenblijpolder Axel, Mauritsfort Hoek, Axelse Vlakte te Sluiskil, Blikstraat Sluiskil, Zestigvoet Clinge, de Putting Hengstdijk, Axel 2e Verkorting, WMZ-bossen Clinge, Koewacht, Cambronpolder, Vogelwaarde en Hulst.

De Bruine kiekendief heeft gebroed nabij het Groot Eiland (fig. 5). Op 11 augustus werd in dezelfde omgeving een adult mannetje in

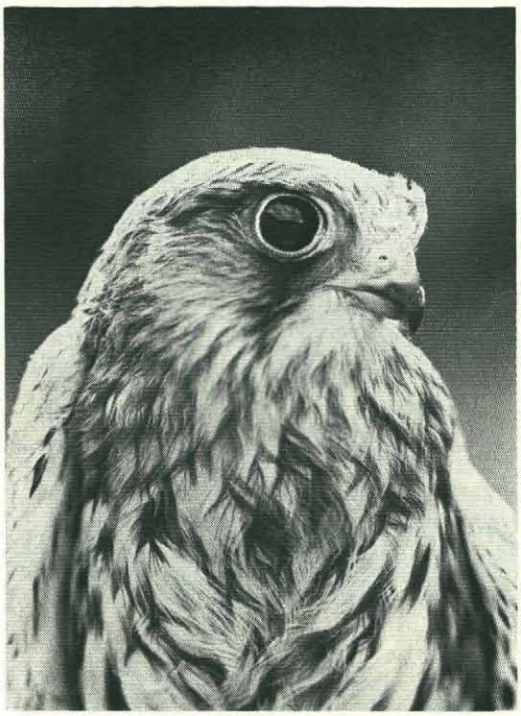

Fig. 4. *Eerste-jaars Torenvalk, Ossenisse. Foto M. de Lyon.*

de rui met 3 juvenielen gezien. Voorts werden er jongen gesignaleerd boven Saaftinge; of de Bruine kiekendief hier ook gebroed heeft, is niet met zekerheid bekend. Verder werd de soort waargenomen op 16 juli aan de zuidzijde van de Axelse Kreek en op 23 juli (1 exemplaar) in de Emmapolder, gemeente Hulst.

De Blauwe kiekendief werd op 12 oktober nabij Kijkuit/Absdale, en een Buizerd op 3 oktober te Heikant waargenomen. Van de laatstgenoemde soort kregen we op 16 november een levend exemplaar, afkomstig uit de Andijkepolder onder Zaamslag, in handen. Het dier was lichtelijk verlamd en had in ernstige mate diarree. Het hele ziektebeeld leek op vergiftiging. De vogel herstelde echter vrij snel en kon weer in vrijheid gesteld worden.

In het begin van het jaar hadden we nog twee waarnemingen van de Rode wouw: op 8 februari in de Emmapolder en op 27 februari te Kloosterzande.

Op 9 januari werd bij het Groot Eiland een Havik waargenomen, terwijl op 3 oktober te Heikant en op 18 november te Sluiskil een Sperwer werd gezien.

Van de Fuut ontdekten we een voor ons nieuwe broedplaats, nl. de kreekjes in de Internationale Moerbekepolder, zuidelijk van Zuiddorpe. Op het Nederlandse kreekje zwom op 10 juni 1 paar zonder jongen en op het kreekje juist over de grens 1 paar met 3 juvenielen.

De Houtsnip is een geregelde gast in de bossen aan de Liniedijk. Vermoedelijk broedt hij daar ook. Op 10 juni vonden we in een boomgaard te Hengstdijk een reeds tamelijk ver ontbonden kadaver van deze soort (det. Inst. Tax. Zoöl. Amsterdam).

Ook van de Kwartelkoning valt een dood exemplaar te melden: op 2 september bij vergissing geschoten, toen de vogel opvloog uit een perceel bieten nabij Terhole.

Vrijwel ieder jaar houden zich ergens in het gewest Oeverlopers verdacht op. Ofschoon de aanwezigheid van 2 exemplaren achter de glasfabriek te Sas van Gent op 13 mei niets hoeft te betekenen, was hun zenuwachtig gedrentel over een weg opvallend, vooral dat ze na opjagen telkens terugkeerden naar hetzelfde stuk (rustige) weg. Helaas ontbrak ons de gelegenheid het gebied regelmatig te bezoeken.

De Kleine zilverreiger verbleef in 1972 van mei tot eind september in de Braakman. Dat een enkel exemplaar hier verzeild raakt, is wel vaker voorgekomen, maar deze keer waren het er drie tegelijk.

Een Purperreiger zwierf vanaf de laatste week van oktober tot 26 november in de Kruispolder rond.

Het zijn overigens niet alleen de grotere soorten die onze aandacht hebben.

Fig. 5. *Groot Eiland. Tek. K. de Kraker.*

De Spotvogel vonden we broedend te Terneuzen en Hengstdijk, de Winterkoning te Clinge, de Grauwe vliegenvanger te Hengstdijk (5 jongen) en te Hulst (2 jongen). Laatstgenoemde soort werd voorts waargenomen te Graauw en Zandstraat.

Of de Bonte vliegenvanger ten onzent al broedvogel is, staat nog niet vast; op 6 juni werd een exemplaar te St. Jansteen en op 4 juli 1 mannetje in het Axelse Bos gezien.

Op 29 juni was nabij Hulst een mannelijke Sijs waar te nemen. Dit behoeft niet op broeden te wijzen, maar wel biedt de omgeving daar er de kans toe. Wel een broedgeval van deze soort is er te melden van Clinge, maar hier betreft het een paartje dat ca. twee jaar geleden ontsnapte uit een volière.

De Barmsijs leek in 1972 talrijker dan anders: een onzer waarnemers kreeg gedurende enkele dagen (20 november e.v.) een troepje van een tiental op bezoek op zijn berkebomen. Deze waarnemer meldde ook de eerste Pestvogel dat najaar: 19 november te Sint Jansteen.

De Wielewaal neemt als broedvogel af. In veel parkachtige tuinen waar hij vroeger geregeld gehoord werd — en waar na het vallen der bladeren dan de nesten werden gezien — ontbreekt hij nu. Ons zijn twee broedgevallen bekend: Sluiskil en Het Jagertje te Hulst. Wel hoorden we deze soort nabij Clinge op 19 juli, op Fort De Rape aan de Liniedijk op 21 juli, in de WMZ-bossen te St. Jansteen op 25 juli en tweemaal op het Groot Eiland op 14 augustus, terwijl zij jaarlijks wordt waargenomen aan de Zeildijk te Hulst.

De Putter daarentegen neemt als broedvogel toe. Nu de meeste oude hoogstamboomgaarden, en daarmee favoriete nestgelegenheden, verdwenen zijn, prefereren thans veel vogels de elzen-windschermen rond de laagstamboomgaarden. In de eerste week van juni bezocht een groepje van ca. 20 stuks geregeld een „perceeltje" kruiskruid te Kloosterzande.

Het leek erop of de Roodborsttapuit in 1972

talrijker was dan andere jaren. In ieder geval heeft deze soort gebroed in de Stellepolder nabij Philippine. Op 7 juli werd een mannetje als slachtoffer van het verkeer in de Molenstraat te Clinge gevonden; de oudervogels vlogen reeds de hele week met voedsel. Op dezelfde dag zagen wij een vrouwtje met voedsel aan de Zeildijk te Hulst. Op 30 juni konden we op drie andere plaatsen de aanwezigheid noteren: 1 paar nabij Nieuwnamen, 1 paar in de Louisapolder nabij Nieuwnamen en 1 mannetje aan de Oostdijk bij de Putting te Hengstdijk, terwijl op 11 augustus een mannetje nabij Reigersbosch (gem. Axel) werd gezien.

De Roodborst was het hele jaar en de hele zomer (o.a. 2 juli) aanwezig op een boerderij in de Braakman. In het voorjaar werd een zingend mannetje waargenomen op het Dow-terrein te Terneuzen; later werd het nest gevonden.

Van het Paapje is er maar 1 waarneming: op 3 juni 1 paar bij Zandberg tussen Graauwse en Vlaamse Kreek.

De Nachtegaal was te horen in het bos van de Paters Maristen te Hulst, op Het Jagertje en in de WMZ-bossen te St. Jansteen.

Op 13 mei zagen we 2 exemplaren van de Kuifleeuwerik te Westdorpe. Deze soort is in ons gewest zeldzaam te noemen.

Opvallend was, dat er van de Zwarte roodstaart veel meer meldingen waren dan van de Gekraagde. Wat de eerste soort betreft, gesignaleerd werden 1 paar bij het bejaardentehuis te Hulst op 10 juni, een broedgeval in de Braakman, 1 vrouwtje op de Hulsternieuwlanddijk bij Hulst in mei, 1 paar met jongen op het terrein van de NSM te Sluiskil in mei/juni, uitvliegende jongen te Heikant begin juni, 1 paar met 3 jongen te Hulst op 14 juni, 3 pulli, die werden geringd, bij Dow Terneuzen op 11 mei, een tweede broedsel in hetzelfde nest bij Dow op 21 juni, met 5 jongen, waarvan er vier uit het nest zijn gevallen, 1 paar met 4 pulli in nieuwbouw Oesterput, Terneuzen, 1 paar in Axelsestraat Terneuzen en 1 paar te Sint Jansteen. Verder broedt de soort jaarlijks in

Fig. 6.
Polderse Kreek, Reuzenhoek Zaamslag. Tek. K. de Kraker.

een nestkast op de Steensedijk te Hulst, terwijl zij in 1972 bij de Paters Maristen heeft gebroed. Een vroege waarneming kwam van Kijkuit: 2 exemplaren op 25 maart.
Van de Gekraagde roodstaart zijn er slechts drie waarnemingen: 2 exemplaren in de Vlasstraat te Heikant op 11 juni, 1 paar te Sint Jansteen in juni en 3 pulli, die werden geringd, aan de Zeildijk bij Hulst.
De Braamsluiper broedde in een stadstuintje aan de Tivoliweg te Hulst en was verder in verscheidene paren aanwezig in de WMZ-bossen te Sint Jansteen en Clinge.
De Grasmus werd gehoord of gezien op vele plaatsen in de polders tussen Hulst en Terneuzen (25 à 30 exemplaren) en te Hengstdijk.
Van de Bosrietzanger werd op 6 mei een exemplaar dood gevonden te Terneuzen.
De IJsvogel werd half september gezien aan de Kriekeput te Clinge, half november in de WMZ-vijvers te Sint Jansteen, begin tot half november aan de Keldermanspoort in de wallen van Hulst, begin oktober bij het Groot Eiland en op 17 november te Hoek.
De Oeverzwaluw deed het niet zo best in 1972. Het kolonietje aan het kanaaltje Sluiskil-Axelse Sassing was gereduceerd tot 1 paar (4 juni). De kolonie bij Perkpolder was verlaten, al zagen we daar wel rondvliegende exemplaren; enorme zandhopen in de nabijheid (dijkverzwaring) sluiten de mogelijkheid niet uit dat er toch een kleine kolonie is geweest. Verlaten waren ook de kolonies bij de 2e Verkorting te Axel, te Nieuwnamen en aan de Zeildijk bij Hulst. Op 31 juli werden in een hoop afdekzand op de stortplaats in de Bontepolder bij Sluiskil ca. 100 gaten geteld, welke niet van nabij gecontroleerd konden worden. De volgende dag was de zandhoop nagenoeg geheel verdwenen; slechts een tiental gaten resteerde. Zes nestgaten sterk was het kolonietje in een dijk nabij Zandstraat. De kolonie in de zuidelijke Braakman floreerde nog het best: zij bestond uit ca. 50 paar broedvogels.
De Ekster is in het polderland niet talrijk meer te noemen. Nog steeds wordt er fel jacht gemaakt op deze vogel. Voor een evenwichtige opbouw van onze vogelstand zou het beter zijn, dat deze vervolging eens een aantal jaren werd stopgezet. Op 3 juli konden we te Hengstdijk een net-nog-niet-vliegvlug jong — wel reeds uit het nest — ringen en het geeft dan toch een zekere voldoening dat er nog een enkel paartje in geslaagd is een broedsel groot te brengen.
In de week van 19 tot 25 november werden in de Braakman 3 Klapeksters gezien.
En terwijl we de 20ste oktober de laatste Boerenzwaluw te Hulst konden waarnemen, waren in de Putting de eerste Kolganzen alweer gearriveerd: van 2 tot 7 oktober 28 exemplaren en op 11 oktober 11 exemplaren.
Bijna een maand later (6 november) werd op de wallen te Hulst reeds een Wilde eend met pasgeboren pulli aangetroffen.
Tot slot kan nog de waarneming van een Dwerggans boven de Koudepolder te Hoek tijdens een excursie van Vogelwacht „De Steltkluut" worden gemeld. Het dier vloog mee in een groep van 26 Kolganzen, die in een keurige V overtrokken.
Bovenstaande was een greep uit de veelheid van gegevens. Lang niet alles is genoemd; evenmin zijn van de genoemde soorten alle gegevens overgenomen. Dit rapport werd afgesloten op 1 december 1972.

Litteratuur:

1. Buise, M. A., 1972. Steltkluut weer broedvogel in 1972. De Steltkluut *2* (6): 47. Uitg. Vogelw. De Steltkluut, O.Z.Vl.
2. CNA, 1970. Avifauna van Nederland. Brill, Leiden, 110 pp.